

Onderzoek ‘Toegevoegde waarde OHSAS 18001-certificatie’ Samenvatting en conclusies

26 JUNI 2013

≥ Samenvatting	2
≥ Conclusies	5

Samenvatting en conclusies

Deze samenvatting en conclusies komen uit het volledige rapport dat te vinden is op www.sccm.nl. In de periode januari-mei 2013 heeft SCCM in totaal 147 functionarissen van OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties telefonisch geïnterviewd. Het zijn veelal KAM-managers. Van deze 147 organisaties zijn er 98 actief in diverse industriële sectoren, 37 actief in commerciële dienstverlening (waaronder de bouw) en 12 in niet commerciële dienstverlening. In de laatste categorie gaat het vooral om organisaties in de sociale werkvoorziening.

Het aantal werknemers van de in het onderzoek betrokken organisaties varieert, 19% heeft minder dan 50 werknemers, 15% tussen de 50-100 werknemers, 25% tussen de 101-250 werknemers en 41% meer dan 250 werknemers.

△ TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE

Samenvatting

In de volgende zes tabellen zijn de resultaten van het onderzoek samengevat. Het totaal aantal respondenten (=N) is in alle tabellen 147, met uitzondering van tabel 3. Hier is het aantal respondenten apart aangegeven.

TABEL 1: BELANGRIJKSTE AANLEIDING OM TE STARTEN MET DE INVOERING VAN OHSAS 18001 (IN % VAN HET AANTAL RESPONDENTEN, MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK)

AANLEIDING START OHSAS 18001	
Wij willen de arbo-/ veiligheidsprestaties beheersen en verbeteren	39 %
Klanten vragen/eisen certificaat	18 %
Eis vanuit het concern/moederorganisatie	16 %
Alternatief voor VCA	16 %
Logisch vervolg op ISO 9001 en ISO 14001	13 %
Aantonen dat er een goed systeem is en wet- en regelgeving wordt nageleefd	8 %
Overige/onbekend	14 %

TABEL 2: ONTWIKKELING VAN EEN AANTAL MOGELIJKE RESULTATEN NA DE INVOERING VAN OHSAS 18001 (IN % VAN HET AANTAL RESPONDENTEN)

RESULTAAT NA INVOERING OHSAS 18001	STERK VERBETERD	ENIGSZINS VERBETERD	GELIJK	VERSLECHTERD	ONBEKEND
Inzicht in arbogevaren en -risico's	42 %	39 %	18 %	0 %	1 %
Omvang arbo-/ veiligheidsrisico's	23 %	44 %	31 %	0 %	2 %
Aantal arbeidsongevallen	13 %	37 %	43 %	2 %	5 %
Omvang ziekteverzuim	9 %	26 %	51 %	6 %	8 %
Tevredenheid van medewerkers	7 %	42 %	39 %	1 %	12 %
Risico's door beroepsziekten	5 %	31 %	35 %	1 %	29 %
Grip op arbeidsomstandigheden en veiligheid	39 %	52 %	8 %	0 %	1 %
Naleving van wettelijke eisen op arbogebied	46 %	37 %	16 %	0 %	1%

De respondenten is gevraagd om cijfers over ziekteverzuim en arbeidsongevallen te verstrekken over het jaar voordat OHSAS 18001 is ingevoerd en over het jaar 2012. Een deel van de respondenten had cijfers over zowel het jaar voor de invoering van OHSAS 18001 als over 2012 beschikbaar. Van de industriële bedrijven en de organisaties uit de commerciële dienstverlening had bijna tussen de 50%-60% kengetallen beschikbaar voor beide jaren. In tabel 3 zijn de cijfers weergegeven van de organisaties waarover de informatie van beide jaren beschikbaar was.

Het gemiddeld aantal arbeidsuren lag bij deze groepsorganisaties in het jaar voor invoering van OHSAS 18001 en in 2012 op een vergelijkbaar niveau (minder dan 1% verschil).

TABEL 3: KENGETALLEN VOOR ZIEKTEVERZUIM EN ONGEVALLEN IN HET JAAR VÓÓR DE INVOERING VAN OHSAS 18001 EN IN 2012 (GEMIDDELD OVER DE ORGANISATIES WAAROVER INFORMATIE BESCHIKBAAR IS)

ZIEKTEVERZUIM EN ONGEVALLEN	N	IN HET JAAR VOOR INVOERING OHSAS	IN 2012
Gemiddeld ziekteverzuim % industrie	N=55	5,2 %	4,5 %
Gemiddeld ziekteverzuim % dienstverlening commercieel	N=20	5,6 %	4,4 %
Gem. aantal arbeidsongevallen zonder verzuim in industrie	N=52	10,1	10,2
Gem. aantal arbeidsongevallen zonder verzuim in dienstverl. commerc.	N=52	7,1	6,8
Gem. aantal arbeidsongevallen met verzuim in industrie	N=58	2,7	2,1
Gem. aantal arbeidsongevallen met verzuim in dienstverl. commercieel	N=21	4,3	2,0
Gem. aantal meldingsplichtige arbeidsongevallen in industrie	N=59	0,66	0,56
Gem. aantal meldingsplichtige arbeidsongevallen in dienstverl. commerc.	N=22	0,91	0,32

Voor de arbeidsongevallen zonder verzuim is door een groot aantal respondenten aangegeven dat de aantallen na de invoering van OHSAS 18001 hoger liggen dan daarvoor omdat de registratie is verbeterd.

De respondenten is gevraagd om de waardering van het certificatieproces uit te drukken in een rapportcijfer. Gemiddeld is het rapportcijfer 7,5 gegeven. Dit cijfer varieerde per certificatie-instelling tussen de 7,0 en 8,0. Er lijkt geen duidelijk verband tussen de hoogte van het rapportcijfer en de stellingen. Wel is het zo dat de certificatie-instelling met het laagste rapportcijfer ook een van de laagste scores heeft op het punt van deskundigheid en 'strenger mogen zijn'.

TABEL 4: STELLINGEN MET BETREKKING TOT DE UITVOERING VAN CERTIFICATIEAUDITS (IN % VAN HET AANTAL RESPONDENTEN)

UITVOERING CERTIFICATIEAUDITS	EENS	GEDEELTELIJK EENS	ONEENS	ONBEKEND
Auditors van certificatie-instellingen zijn deskundig	67 %	29 %	3 %	0 %
Auditors zouden best wat strenger mogen zijn	21 %	27 %	52 %	1 %

TABEL 5: STELLINGEN MET BETREKKING TOT DE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN CERTIFICATIE (IN % VAN HET AANTAL RESPONDENTEN)

TOEGEVOEGDE WAARDE CERTIFICATIE	EENS	GEDEELTELIJK EENS	ONEENS	ONBEKEND
Certificatie stimuleert ons het systeem te verbeteren	81 %	15 %	4 %	0 %
Zonder certificatie zal het systeem op den duur 'versloffen'	51 %	33 %	16 %	0 %
Certificatie houdt ons scherp	77 %	21 %	2 %	0 %
Door certificatie halen wij betere arbo- en veiligheidsprestaties	32 %	46 %	21 %	1 %

TABEL 6: STELLINGEN MET BETREKKING TOT DE 'INSPECTIEVAKANTIE' VAN HET MINISTERIE VAN SZW (IN % VAN HET AANTAL RESPONDENTEN)

'INSPECTIEVAKANTIE' SZW	EENS	GEDEELTELIJK EENS	ONEENS	ONBEKEND
Het feit dat SZW het OHSAS 18001-certificaat waardeert is belangrijk	85 %	9 %	3 %	3 %
De verlichting van de inspectiefrequentie is voor ons interessant	33 %	24 %	33 %	10 %
Het feit dat SZW OHSAS 18001 waardeert is belangrijker dan de lagere inspectiefrequentie	61 %	20 %	12 %	7 %
De waardering door SZW is voor ons een stimulans om met OHSAS 18001 door te gaan	20 %	22 %	57 %	1 %

TABEL 7: STELLINGEN MET BETREKKING TOT HET GEBRUIK VAN OHSAS 18001-CERTIFICAAT IN DE RELATIE TOT DE MARKT (IN % VAN HET AANTAL RESPONDENTEN)

GEBRUIK OHSAS 18001-CERTIFICAAT	EENS	GEDEELTELIJK EENS	ONEENS	ONBEKEND
Onze organisatie rapporteert extern over duurzaamheid/MVO	50 %	15 %	34 %	1 %
Het OHSAS 18001-certificaat is belangrijk in het kader van duurzaamheid/MVO	44 %	29 %	25 %	1 %
Onze klanten vragen om het OHSAS 18001-certificaat	28 %	18 %	52 %	2 %
De verwachting is dat de klanten in de toekomst vaker om OHSAS 18001 gaan vragen	39 %	16 %	33 %	13 %

△ TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE

Conclusies

De uitkomsten van het onderzoek leiden tot de volgende conclusies:

Onderzoeksopzet

Er is een grote bereidheid geweest aan het onderzoek mee te werken: met een respons van 63% is een representatief deel van de OHSAS 18001 gecertificeerde organisaties in het onderzoek betrokken. Er is geen reden om aan te nemen dat de organisaties die niet hebben meegewerkt zodanig andere antwoorden zouden hebben gegeven dat dit de resultaten significant zou beïnvloeden.

OHSAS 18001 goed toepasbaar bij kleinere organisaties

Van de gecertificeerde organisaties in het onderzoek heeft 19% minder dan 50 werknemers. Deze zijn actief in verschillende sectoren. Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat OHSAS 18001 bij kleinere organisaties goed toepasbaar is. De toegevoegde waarde en tevredenheid over het certificatieproces van deze organisaties over certificatie ligt op een vergelijkbaar niveau als voor grotere organisaties. Er zijn door kleinere organisaties geen suggesties gedaan die duiden op het moeilijk toepasbaar zijn van OHSAS 18001.

Aanleiding voor invoering OHSAS 18001 is vooral eigen wens om prestaties te verbeteren

Voor 39% van de totale groep en voor 47% van de industriële bedrijven is de eigen wens om de prestaties te verbeteren de belangrijkste aanleiding om OHSAS 18001 in te voeren. Daarnaast spelen vragen van klanten een belangrijke rol. In het bijzonder bij organisaties die actief zijn in de bouw/onderhoud. Voor deze bedrijven is OHSAS 18001 een alternatief voor een VCA-certificaat. VCA is voor hen of te weinig uitdagend of te rigide.

De naleving van wet- en regelgeving komt door OHSAS 18001-certificatie op een hoger plan

Bij 46% van de organisaties is de naleving van wettelijke eisen sterk verbeterd en bij 37% is deze enigszins verbeterd.

OHSAS 18001 leidt tot betere arbo- en veiligheidsprestaties

Op basis van zowel de kwalitatieve vragen over de toegevoegde waarde als de kwantitatieve informatie over het verzuim en ongevallen kan worden geconcludeerd dat OHSAS 18001 leidt tot een verbetering van arbo- en veiligheidsprestaties:

- Het tot stand brengen van verbeteringen begint met een beter inzicht in arbogevaren en risico's. 42% van de respondenten geeft aan dat dit inzicht sterk is verbeterd en bij 39% enigszins verbeterd. Dat het inzicht is verbeterd blijkt ook uit de kwantitatieve analyse. Veel meer bedrijven hebben na de invoering van OHSAS 18001 cijfers over het aantal ongevallen zonder verzuim of is de kwaliteit van deze cijfers verbeterd. Regelmatig blijken er dan meer ongevallen te zijn dan eerder bekend.
- De omvang van de arbo- en veiligheidsrisico's is bij 23% sterk en bij 44% enigszins verbeterd.
- De grip op de arbeidsomstandigheden en veiligheid is bij 39% van de gecertificeerde organisaties sterk verbeterd en bij 52% enigszins verbeterd.

- Uit de kwantitatieve analyse blijkt een teruggang van het aantal ongevallen met verzuim en het aantal meldingsplichtige ongevallen. Beide zijn met circa 30% verlaagd.
- Ook het ziekteverzuim is teruggelopen. Bij de ontwikkeling van het ziekteverzuim is de relatie met de invoering van OHSAS 18001 minder sterk dan bij de ontwikkeling van het aantal ongevallen. Bijvoorbeeld het voorkomen van langdurige zieken kunnen een grote invloed hebben. Een relatief grote groep zegt dat de tevredenheid van werknemers en de risico's door beroepsziekten na de invoering van OHSAS 18001 enigszins is verbeterd (respectievelijk 42% en 31%). Dit zal uiteindelijk ook het ziekteverzuim positief beïnvloeden.
- 32% van de respondenten is het eens met de stelling dat door certificatie betere arbo- en veiligheidsprestaties worden behaald en 46% is het daar gedeeltelijk mee eens.

RI&E's worden aangepast om te kunnen voldoen aan OHSAS 18001

De invoering van OHSAS 18001 heeft een positieve invloed op de kwaliteit van RI&E's. Een substantieel deel van de OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties (34%) heeft de RI&E aanzienlijk aangevuld of zelfs geheel vernieuwd en 31% heeft de RI&E op beperkt aantal punten aangepast.

Ondanks hoge tevredenheid over certificatie is er behoorlijke ruimte voor verbetering

Met een gemiddeld rapportcijfer 7,5 is de beoordeling van de tevredenheid hoog. De toegevoegde waarde van certificatie kan echter worden verhoogd:

- Van het totaal aantal gecertificeerde organisaties geeft 32% een rapportcijfer 7 en 7% lager dan een 7.
- Van het totaal aantal respondenten is 29% het gedeeltelijk eens met de stelling dat auditors deskundig zijn en 3% is het hiermee oneens.
- Van de totale groep respondenten is 21% het een met de stelling dat auditors best wat strenger mogen zijn en 27% is het daar gedeeltelijk mee eens.
- Uit de gegeven toelichtingen komt het beeld naar voren dat er vooral behoefte is aan meer aandacht voor de werking van het managementsysteem en minder aan het letterlijk voldoen aan de norm.

Certificatie zorgt voor beter werkende managementsystemen

Certificatie levert bij bijna alle gecertificeerde organisaties een positieve bijdrage aan het functioneren van het managementsysteem en de arbo- en veiligheidsprestaties:

- 81% van de respondenten is het eens met de stelling dat certificatie stimuleert om het systeem te verbeteren en 15% is het gedeeltelijk eens.
- Volgens 51% zou het managementsysteem zonder certificatie 'versloffen', 33% is het daar gedeeltelijk mee eens.
- Met de stelling 'certificatie houdt ons scherp' is 77% van de respondenten het eens en 21% gedeeltelijk eens.

De 'inspectievakantie' van SZW is vooral belangrijk als teken van waardering

Het feit dat het ministerie van SZW een OHSAS 18001-certificaat gebruikt als criterium voor de 'inspectievakantie' wordt door de meeste respondenten gezien als een blijk van waardering. De vermindering van inspecties is voor 33% van de respondenten interessant en voor 12% belangrijker dan de waardering.

OHSAS 18001 hoort bij duurzaam ondernemen/MVO en klanten gaan er vaker om vragen

Van de totale groep respondenten is 75% het eens of gedeeltelijk eens met de stelling dat het OHSAS 18001-certificaat belangrijk is in het kader van duurzaamheid/MVO. Bij bijna de helft van de organisaties wordt er door klanten wel eens gevraagd om een OHSAS 18001-certificaat. De verwachting is dat de klanten hier in de toekomst vaker naar vragen (39% een en 16% gedeeltelijk eens).

OHSAS 18001 is niet bekend genoeg bij opdrachtgevers

De bekendheid van OHSAS 18001 bij opdrachtgevers is volgens verschillende respondenten voor verbetering vatbaar. Zeker bij opdrachtgevers waar nu automatisch om een VCA-certificaat wordt gevraagd.

△ [TERUG NAAR INHOUDSOPGAVE](#)

Contact

U bent van harte uitgenodigd uw vraag aan ons voor te leggen.
Bedrijven, organisaties, adviseurs, toezichhouders, certificatie-instellingen
en andere belanghebbenden helpen we graag verder.

Stichting Coördinatie Certificatie Milieu- en arbomanagementsystemen

Postbus 13507
2501 EM Den Haag

T 070 - 362 39 81
info@sccm.nl
www.sccm.nl

Uitgave SCCM, Den Haag, versie 26 juni 2013

Disclaimer:

De inhoud van deze brochure is met uiterste zorg samengesteld, desondanks kunnen fouten en onvolledigheden niet geheel worden uitgesloten. SCCM aanvaardt derhalve geen enkele aansprakelijkheid, ook niet voor directe of indirecte schade ontstaan door of verband houdend met het gebruik van de inhoud van deze uitgave.